Łomianki, 15 lutego 2019 r.

Stowarzyszenie Przyjaciół Dziekanowa
05-092 Łomianki Ul. Rolnicza 347
Email:

Minister Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej

ul. Nowy Świat 6/12,
0-400 Warszawa

Wniosek o przeprowadzenie kontroli w jednostkach administracji państwowej odpowiedzialnych za stan zabezpieczeń przeciwpowodziowych na terenie gminy Łomianki

Łączna długość wałów przeciwpowodziowych na terenie gminy Łomianki to ok. 11 km. Wschodnia i północna granica gminy Łomianki przebiega wzdłuż koryta Wisły, które jest na tym odcinku nieuregulowane. Występują tam licznie piaszczyste łachy oraz wyspy, które często porośnięte są bujną roślinnością, zazwyczaj o cechach łęgu wierzbowo-topolowego. Obecnie Wisła na wysokości gminy Łomianki tworzy zakole, zmieniając swój bieg z północnego na zachodni.

Wał przeciwpowodziowy biegnie równolegle do tarasu zalewowego. Jak wynika z aktualnych map zagrożenia powodziowego, **ponad 80% powierzchni gminy stanowią obszary narażone na zalanie w przypadku zniszczenia lub uszkodzenia wału przeciw-powodziowego**. Znaczna ich część to obszary zagrożone zalaniem o głębokości wody od 2 do 4 metrów, a nawet powyżej. **Należy więc uznać, że stan wału ma kluczowe znaczenie dla zapewnienia bezpieczeństwa ok. 25 tys. mieszkańców gminy Łomianki**. Dodatkowo należy zauważyć, że w połowie 2015 r. przyjęte zostało nowe Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Łomianki, które umożliwiło **zabudowę ok. 200 ha gruntów, położonych na terenach zalewowych**, wykorzystywanych dotychczas tylko w celach rolniczych. Tereny te podlegają bardzo silnej presji urbanizacyjnej. Można spodziewać się, że w ciągu najbliższych kilku lat zostaną one zasiedlone przez dodatkowe kilkanaście tysięcy mieszkańców.

Łomiankowski wał przeciwpowodziowy powstał kilkadziesiąt lat temu i nie był modernizowany od lat pięćdziesiątych ubiegłego wieku! Jak wynika z analiz przeprowadzonych przed kilkoma laty przez specjalistów, jego parametry dalece odbiegają od wymagań stawianych wałom klasy I .Dla zapewnienia bezpieczeństwa powodziowego, obwałowania które powinny powstać w Łomiankach w wyniku modernizacji powinny spełniać wymagania dla tej właśnie klasy obwałowań. Długi okres eksploatacji, brak dostatecznej konserwacji, długotrwałe wezbrania z jakimi mieliśmy do czynienia w przeszłości, niewłaściwa eksploatacja dróg poprowadzonych przy podstawie wału, uszkodzenia związane z przejazdami pojazdów mechanicznych przez koronę wału w miejscach niedozwolonych oraz aktywność zwierząt (głównie bobrów) przyczyniły się do znacznego pogorszenia stanu technicznego obwałowań i zwiększenia potrzeb w zakresie ich modernizacji. Należy tu podkreślić, że **niezależnie od potrzeb modernizacyjnych trzeba bardzo szybko wykonywać niezbędne prace konserwacyjne oraz bieżące naprawy, zapewniające utrzymanie należytego stanu technicznego obwałowań**.

Niestety, od czasu zagrożenia powodziowego z roku 2010/kiedy to wody Wisły prawie przerwały wały w rejonie Łomianek/ praktycznie nie zrobiono nic dla poprawy bezpieczeństwa przeciwpowodziowego na terenie gminy Łomianki mimo, że doświadczenia z tego okresu pokazały konieczność natychmiastowego wykonania prac modernizacyjnych w obrębie wałów. Od wielu już lat

bardzo poważne zastrzeżenia budzi brak dbałości zarządcy wałów o ich stan techniczny. Widoczne jest to szczególnie jaskrawo w trakcie prowadzonych przez niego bieżących prac konserwacyjnych. Ograniczone one zostały niemal wyłącznie do jednorazowego w ciągu roku wykaszania traw porastających korpus wału. Systematycznie zwiększa się powierzchnia zajmowana przez zakrzaczenia i zadrzewienia, które wrastają już nie tylko w jego podstawę ale również pojawiają się na jego koronie. Dzieje się tak ponieważ prace konserwacyjne polegające na usuwaniu niepożądanej roślinności prowadzone są sporadycznie i w niewystarczającym zakresie. Dodatkowo, od kilku lat obserwujemy powstawanie poważnych uszkodzeń wału spowodowanych aktywnością bobrów. Uszkodzenia te polegają na tworzeniu w korpusie wału dużej ilości otworów, o głębokości przekraczającej często dwa metry. Sytuacja ta pozostaje bez jakiejkolwiek reakcji ze strony instytucji odpowiedzialnych za stan techniczny wałów. Mimo iż wiele uszkodzeń powstało kilka lat temu, to do chwili obecnej nie zostały one usunięte.

Opisany brak dbałości przy prowadzeniu obowiązkowych kontroli stanu technicznego obwałowań może skutkować tragicznymi konsekwencjami. Sytuacja ta jest szczególnie widoczna w sąsiedztwie istniejącego otwartego zbiornika wodnego. Znajduje się on u podstawy wału, od strony odpowietrznej, w odległości kilkuset metrów od oczyszczalni ścieków. Zbiornik ten pozostaje w ścisłej więzi hydrologicznej z Wisłą, na co wskazują silne wahania lustra wody, powiązane z aktualnym stanem wody w Wiśle. Brzegi tego zbiornika porośnięte są bujną roślinnością. Poza występującymi tam licznie zakrzaczeniami brzegi zbiornika (w tym korpus wału) porastają także drzewa (niektóre nawet kilkudziesięcioletnie). Zbiornik ten został skolonizowany przez bobry, które systematycznie wycinają drzewa. Wiele z nich, wyciętych kilka lat temu próchnieje. Próchnieją również korzenie tych drzew wrastające w wał. Korpus wału usiany jest głębokimi norami oraz zapadliskami po nich.
Stan zagrożenia bezpieczeństwa wynikający z zaniedbań w zakresie prac konserwacyjnych i naprawczych rozpoznawany jest nawet przez zwykłych mieszkańców, nie zajmujących się na co dzień oceną stanu technicznego urządzeń wodnych.

Z ubolewaniem należy stwierdzić, że stan ten nie wzbudza jednak jakiegokolwiek niepokoju ze strony odpowiedzialnych za stan wału. Dzieje się tak mimo zawiadomienia konkretnych instytucji o istniejącym zagrożeniu oraz dostarczeniu dokumentacji fotograficznej ilustrującej stan faktyczny Z uzyskanej na nasze pismo w sprawie stanu wałów odpowiedzi z Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie w Warszawie WA .RPU.512.2019.NK / ul.. Zarzecze 13B/ wynika, że stan wału jest monitorowany i brak jest podstaw dla wyrażanych obaw, związanych z jego złym stanem technicznym. Stan bezpieczeństwa określono jedynie jako dostateczny.
To nie są niestety jedyne zaniedbania z którymi mamy do czynienia;

Obserwujemy brak jakiejkolwiek reakcji na trwający od lat proceder rozjeżdżania wału w miejscach „dzikich przejazdów wałowych". W wielu miejscach na jego zboczach widoczne są głębokie koleiny wyżłobione przez koła pojazdów dwuśladowych przejeżdżających w tym miejscu na drugą stronę, a zwieńczenie wału jest w tych miejscach obniżone o kilkadziesiąt centymetrów. Zdjęto znaki ograniczające wjazd do wału ul Błotną ,którą nielegalnie utwardzno.

Innym niepokojącym zjawiskiem są uszkodzenia podstawy wału. Powstają one w sytuacji gdy pojazdy poruszające się drogą poprowadzoną u podstawy wału nie mają wystarczająco dużo miejsca by się bezkolizyjnie wyminąć. Wtedy jeden z pojazdów zmuszony jest do wjeżdżania kołami na korpus wału, uszkadzając go u podstawy. W wyniku tego, w niektórych miejscach wał jest zwężony w swej podstawie o prawie metr. W załączeniu przesyłam obszerną dokumentację fotograficzną ilustrującą opisane zjawiska.
W związku ze stale pogarszającym się stanem technicznym obwałowań oraz brakiem adekwatnej dla tej sytuacji reakcji ze strony instytucji odpowiedzialnych za podjęcie działań naprawczych**, prosimy o przeprowadzenie stosownych szybkich kontroli, które pozwolą na wyeliminowanie opisanych zaniedbań przed wiosennymi roztopami.**
Mamy nadzieję, że w konsekwencji doprowadzi to do podjęcia bardziej zdecydowanych działań, które

poprawią stan bezpieczeństwa powodziowego na terenie **gminy Łomianki z dostatecznego na dobry.**

Prosimy ponadto o określenie przewidywanego terminu rozpoczęcia prac modernizacyjnych w obrębie wałów przeciwpowodziowych na terenie Łomianek i ich koniecznego podwyższenia.
Pragniemy przy okazji zwrócić uwagę na fakt, że kilka lat temu władze Łomianek podjęły konkretne działania wspierające, na rzecz przeprowadzenia modernizacji wałów przeciwpowodziowych, pokrywając koszty sporządzenia dokumentacji projektowej, niezbędnej dla wykonania tych prac. Niestety upłynęło od tego czasu kilka lat, przygotowana dokumentacja być może utraciła swą ważność bo instytucje odpowiedzialne za modernizację nadal milczą i nie mają w planie modernizacji naszych wałów w najbliższych latach.

Panie ministrze podczas naszej ostatniej rozmowy w Wodach Polskich zasygnowaliśmy ,że około 10 lat temu w pracy magisterskiej pt. 'Percepcja powodzi w gminie Łomianki 'opisano stan zagrożenia powodziowego gminy i stan wałów na str 44 https://docplayer.pl/12212039-Percepcja-powodzi-w-gminie-lomianki.html.Jednak ten dokument nie jest nawet znany urzędnikom i nie biorą go pod uwagę ignorując opisane w nim stany zagrożenia przeciwpowodziowego istniejące już w roku 2009.

Przedstawiona i załączona do tego pisma dokumentacja fotograficzna potwierdzająca wieloletnie zaniedbania niech służy jako materiał dowodowy świadczący o złym stanie wałów.

Prosimy o kontrolę wałów przed wiosennymi roztopami i szybką ich bieżącą naprawę oraz podanie terminu modernizacji i koniecznego podwyższenia wałów o 90cm w gminie Łomianki.

.

ZAŁACZNIKI
–zdjęcia wykonane w styczniu 2019r na płycie CD
-pismo WA .RPU.512.2019.NK z Wód Polskich

. . . . . .